

Riziko neúspěchu vyjednávání o přepravě plynu přes Ukrajinu po roce 2019 roste

Vyjednávání o budoucí přepravě plynu přes Ukrajinu po letošním roce zatěžují politické faktory, které zvyšují riziko, že dohoda nakonec nebude uzavřena před koncem tohoto roku. Podle studie Oxford institute for energy studies pak po roce 2022 po takové přepravě ani nebude významná poptávka.

Třístranná jednání mezi Evropskou komisí, Ruskem a Ukrajinou ohledně budoucí přepravy plynu přes Ukrajinu mají pokračovat již koncem května 2019. Zatímco z ekonomického pohledu by bylo logické smlouvu uzavřít, a to jak pro Gazprom, tak i ukrajinský Naftogaz, kvůli politickým faktorům se zvyšuje šance, že dohoda nebude do konce tohoto roku uzavřena vůbec.

Podle aktuální situace při výstavbě obou nových zásobovacích tras, které Gazprom do Evropy plánuje, se nedá předpokládat, že plynovod Nord Stream 2 (NS2) a Turkish Stream (TS) budou do konce tohoto roku zprovozněny. S ohledem na současné dodávky plynu do Evropy by tak i v roce 2020 mělo být stále nutné přepravovat cca 50 až 90 mld. metrů krychlových zemního plynu ročně přes Ukrajinu.

Názory na budoucí podobu přepravní smlouvy se u jednotlivých účastníků jednání podstatně liší. Zatímco Evropská komise a Ukrajina navrhuje alespoň desetileté trvání smlouvy, Gazprom navrhuje její prodloužení, ale není známo na jak dlouho.

Vzhledem k současnému vývoji situace ve výstavbě nových plynovodů určených pro import plynu do Evropy však lze očekávat zájem pouze o několikaletý přepravní kontrakt. Od roku 2022, kdy již lze předpokládat zprovoznění obou nových plynovodů (NS2 a TS), totiž motivace přepravy přes Ukrajinu výrazně poklesne.

Ačkoliv všechny strany jednání předpokládají, že smlouva bude před koncem tohoto roku dojednána, některé státy již přijaly opatření pro případ, že by jednání selhala. Příkladem může být například skutečnost, že Maďarsko zaplní zásobníky plynu na svém území již do konce roku 2019. Společnost Ukrtransgaz například uvolní 12 mld. metrů krychlových skladovací kapacity pro účely zajištění dodávek plynu pro evropské státy.

Objevily se také informace, že Gazprom Export přestane přepravovat plyn tzv. Trans-Balkánskou cestou přes Moldavsko, Rumunsko a Bulharsko do Turecka a že informuje své zákazníky o možných výpadcích v dodávkách po konci letošního roku.

Nejistota nad celým vyjednáváním je mimo jiné v osobě nového ukrajinského prezidenta, který vyhrál druhé kolo prezidentských voleb 21. dubna a který nemá žádné předchozí politické zkušenosti. Všechny strany vyjednávání pak musí mít na paměti, že parlamentní volby na Ukrajině proběhnou na konci října, kdy taktéž skončí mandát současného složení

Evropské komise. To může podstatně ovlivnit jak rychlost vyjednávání, tak i pozice jednotlivých účastníků.

Zatímco pro Ukrajinu je dojednání nové přepravní smlouvy klíčové z pohledu příjmů z přepravních poplatků, Gazprom může v rámci dojednávání sledovat jiné strategické cíle. Kromě možného nátlaku na Ukrajinu v rámci arbitrží se může jednat i o nátlak na Evropskou komisi při dojednávání výjimky z pravidel nové plynárenské směrnice, která bude zřejmě aplikována na nový plynovod Nord Stream 2.

Nelze však očekávat, že by se Gazprom bezdůvodně uchýloval k omezování dodávek do Evropy, čímž by mohl oslabit pozici zemního plynu jakožto zdroje energie, který má v Evropě co do významu rostoucí potenciál.

Zdroj: Anopress IT, www.oenergetice.cz, 09. 5. 2019